

Pokračování výkladu:

1,13. Nechci, bratři, abyste nevěděli, že jsem vás už mnohokrát chtěl navštívit (ale dosud mi v tom vždy bylo zabráněno), abych přinesl užitek i mezi vámi tak jako mezi ostatními národy.

Touha apoštola navštívit římské věřící se rodí z touhy zvěstovat jim evangelium. Tak se vyjadřuje, když chce něco zdůraznit: „Nechci, abyste nevěděli...“ Pavlovi nejde pouze o běžné lidské společenství, aby se potkal s novými lidmi, prožil s nimi příjemné chvíle a možná pěknou procházku večerním městem. Apoštol žije a píše ve vědomí, že je pod Božím povoláním šířit zvěst o Kristově vítězství do určité situace. To je hlavní smysl a úkol, který přináší také onen zmíněný duchovní „užitek“ kazatelských nebo později biskupských návštěv v jiných sborech. Apoštol nesleduje zájem být cestovatelem v co nejvíce zemí, ale nemůže si dovolit zamlčet lidem význam Kristovy oběti jejich prostředí a době.

Jenže se mu to nedaří. Proč? Nemá dost peněz na cestu, pozvání sboru? Ne. Brání mu v tom vlastně cizí mocnost (viz 1. Tes. 2,18: satan). Toto místo znovu potvrzuje, že apoštol žije ve vědomí, že se člověk nechává vést buď Božím duchem, nebo satanovým. To je duchovní polarita rovněž našeho života. Potvrzuje to i další text:

1,14. Jsem dlužníkem Řeků i barbarů, vzdělaných i prostých,

Je to pozoruhodný důraz kazatele na vědomí svého dluhu. (To už dnes často neslyšíme...). Apoštol žije v silném vědomí Božího povolání. Setkal se se Vzkříšeným – považuje se tedy za součást dvanácti apoštolů, kteří byli přímými svědky Kristova díla a poslání kázat. V odvozeném smyslu je toto jediný možný základ apoštolského poslání a práce, která bude mít také přirozeně podobné spojení s vědomím úkolu a „dluhu“ vůči společnosti – vzdělaných i prostých. (možná bychom si mohli všimnout i pořadí?)

1,15 takže pokud jde o mě, jsem odhodlán kázat evangelium i u vás v Římě.

1,16 Nestydím se za evangelium: je to moc Boží ke spasení pro každého, kdo věří, předně pro Žida, ale také pro Řeka.

V. 16. je velmi zajímavé místo, kterým ukončíme naše dnešní zastavení. Nám to může připomínat stud křesťanů za náboženské postoje v sekulární nebo dříve v ateistické společnosti. Pavla ovšem netrápí společenský dojem či postavení. Obhajuje to (toto) konkrétní evangelium, které je tak silné a platné, že se s ním nemusí bát vystoupit – kdekoliv. Dokonce i v Římě – v centru tehdejší moci, umění, humanity, vzdělanosti, kultury a rovněž religiozity. Ba právě tam je třeba s ním vystoupit!

O studu mluví apoštol častěji – v 2 Tim 1, 8, kde nabádá Timotea, aby se nestyděl vydávat svědectví... a v náznaku také v 1 Kor 1,23-24, kde si uvědomuje, že pro jedny je evangelium pohoršení, pro jiné bláznovství. Mohl tím myslet jak to, že se nestydí evangelium kázat, ale také, že se nestydí za jeho silný obsah. Má k tomu důvod! Nechce kázat kvůli sobě, není showmanem, ale chce kázat, protože je to důležité z hlediska jeho jádra!

Slovo o tom, že je to „Boží moc ke spasení“ (řecky „dynamis“) odkazuje na nadpřirozenou moc Ducha svatého, která evangelium zmocňuje. Apoštol nespolehá na své rétorické schopnosti, nýbrž na obsah

vou nosnost evangelia a na garanta jeho platnosti – samotného vítězného Krista. Tato moc má konkrétní zaměření a dopad. Neničí, ale uzdravuje. „Spasení“ (řecky „sóteria“) je jednak lékařský termín (uzdravení), ovšem v NZ také označuje stav bez dopadu hříchu. Jeho další význam je právní: spasení jako osvobození od viny. Spasení je zde jednoznačně výsledkem Božího díla v Kristu, který nás osvobozuje od zotročující moci hříchu a uzdravuje.

Boží moc je využitelná volně - vírou. Věřit může kdokoliv Žid i Řek. Text zároveň říká, že ovšem oba potřebují dar víry. Ani jeden národ nemá šanci se čímkoliv legitimovat před Bohem. Nikdo nemá právo na spasení bez víry v Kristovu zástupnou oběť. To vlastně znamená, že když je evangelium osvobozující Žida i Řeka – tím tedy už kohokoliv. Nikdo z lidí si nemůže ztěžovat. Za tento univerzální - kosmický dopad evangelia se skutečně není potřeba stydět – ani v Římě ve stínu císaře, jeho dvora, umělců a armády.

Protože apoštol ví o božské moci evangelia, nespolehá na sebe, nespolehá ani na svou náboženskou zkušenost, se kterou by se v Římě chtěl sdílet a tak ji vlastně importovat do jiné situace (dnes by patrně nespolehal ani na administrativní formulace věroučných paragrafů o evangeliu). Evangelium vázáno na Krista je samo tou mocí, spravedlností i milostí. Vyřízení účtů s hříchem se také děje mimo účast člověka (i církve) – přímé v Bohu s Kristem.

1,17 Vždyť se v něm zjevuje Boží spravedlnost, která je přijímána vírou a vede k víře; stojí přece psáno: „Spravedlivý z víry bude živ.“

Pavel své prohlášení o moci evangelia dále zdůvodňuje. Pokládá za důležité vysvětlit, že evangelium nechápe jako romantickou zvěst o Boží lásce, která je naivní a ledacos slepě zakrývá. Ne. Evangelium zjevuje Boží spravedlnost. To je právní záležitost, ve které nemůžeme hledat mnoho uvolňující legrace. Asi proto se pojem z našich bohoslužeb, které chtějí také „bavit“ a „líbit se“ téměř vytrácí – jako bychom se pojmu báli. A přitom mluvíme zároveň o evangeliu jako o radostném poselství. Vždyť nelze mluvit o ničem radostném v evangeliu, pokud by nepotvrzovalo Boží spravedlnost. Bez konečné spravedlnosti není žádné evangelium. Spravedlnost je zde potvrzena tím, že platí Boží slovo, jeho nárok a stejně platí jeho milost, která platnost jeho slova dokládá. Ve spravedlnost smíme věřit na základě Kristova díla. Proto také o něm smíme jen „svědčit“. A to je radostné a zároveň životně důležité poslání. Věřící se stává svědkem Božího zjevení a je povolán k dosvědčení Božího konečného soudního výroku. Ježíš je soudcem i zachráncem zároveň.

Jak je to však s tou vírou? „Vírou k víře“?

Můžeme tomu rozumět tak, že si uvědomíme význam řeckého slova „pistis“, které znamená jak víra, tak důvěra. Logicky bychom mohli říci, že spasení nutně nevyplývá z naší víry. Ani víra není spásanostným skutkem! Spravedlnost vyplývá z Boží věrnosti, která v nás budí víru a důvěru. Vycházíme z toho, že existoval jeden řecký překlad původně Abakukova slova (2,4): „Spravedlivý bude žít z mé věrnosti.“ Je pravděpodobné, že Pavel tento překlad znal. Věříme ve spravedlnost věrného Boha. K tomu jsme nedospěli přirozenou cestou, ale vírou ve zjevení.

Teprve ten, kdo se k této Boží věrnosti staví nepřátelsky a arogantně, je pod Božím soudem a hněvem (viz pak další verše). V tomto spásném činu spočívá Boží spravedlnost, za kterou se apoštol nestydí, a proto jí šíří.

Toto zjevení evangelia je mocí, která člověka vnitřně proměňuje a motivuje k životu víry a schopnosti žít v napětí i v určitém prostředí stálého duchovního zápasu, který spoléhá na Boží vítězství. Boží zjevení je prvotní, naše víra druhotná, náš život je až důsledkem pochopení víry ve zjevení, Bůh nás nemění mechanicky, nýbrž zevnitř. Proto je tak důležité kázat evangelium – pravdivě a věrně!